

Auditkwaliteit: publiek belang moet voorop staan

Auditkwaliteit definiëren is niet een kwestie van perspectief, maar een kwestie van kiezen. Bij een door de NBA georganiseerd rondetafelgesprek over auditkwaliteit werd dit door meerdere stakeholders van het accountantsberoep gesteld.

Een respectabel rijtje van organisaties die bij het accountantsberoep betrokken zijn kan zich niet vinden in het [Green Paper](#) dat de Stuurgroep Publiek Belang van de NBA heeft opgesteld over de vraag wat auditkwaliteit is. Dat bleek begin deze week bij een rondetafelgesprek over dat document. VNG, VEB, AFM en FAR (de twee jaar geleden opgerichte Foundation for Auditing Research) zijn het niet eens met de stelling dat de kwaliteit van een audit omschreven kan worden aan de hand van de belangen van de belangrijkste betrokkenen. In het voorstel van de Stuurgroep gaat het om vier perspectieven: dat vanuit het maatschappelijk verkeer, vanuit de gecontroleerde organisatie, vanuit de toezichthouder en vanuit de accountantsorganisatie.

Gecombineerd leveren die perspectieven een omvangrijke matrix op, gevuld met elementen die de auditkwaliteit zouden bepalen.

Peter Verheij zei namens de VNG dat hij "de rangschikking" miste in de vier perspectieven. "Het fundament is toch de positie van de accountant als vertrouwenspersoon van het maatschappelijk verkeer?", zo stelde hij. "Daar gaat het hier toch om?" Vanuit het perspectief van de accountantsorganisatie stelt het Green Paper bijvoorbeeld dat ook de efficiëntie van het proces bij de definitie van auditkwaliteit hoort. Verheij: "Maar dat proces, dat boeit mij niet zo. Als gebruiker - en dat is toch degene voor wie je het allemaal doet - vind ik dat gewoon minder interessant."

Compliance

Ook Ruud den Hollander (AFM) vindt dat de vier perspectieven "niet gelijkwaardig" zijn. "Het publieke belang moet bovenaan staan", zei hij. Volgens de AFM wordt de kwaliteit van de audit simpelweg gedefinieerd door het antwoord op de vraag of de gebruiker kan vertrouwen op het oordeel van de accountant. Dat kwaliteit vanuit het gezichtspunt van de AFM zou neerkomen op compliance, zoals het Green Paper stelt, wijst Den Hollander af. "Uiteindelijk gaat het de toezichthouder niet om de vraag of aan alle standaarden is voldaan, maar of de accountant voldoende en geschikte controle-informatie heeft verzameld om tot zijn oordeel te komen."

Den Hollander verwees naar de [opinie](#) van Olof Bik, bestuurslid van de FAR, op [accountant.nl](#). "Ik ben er gecharmeerd van." Volgens Bik kan een definitie van auditkwaliteit alleen maar liggen in het verlengde van de rol die de accountant heeft als vertrouwenspersoon van het maatschappelijk verkeer. Bij het rondetafelgesprek gaf hij in een toelichting aan dat een dergelijke definitie aansluit bij definities die al jarenlang in wetenschappelijk onderzoek worden gehanteerd. "Een goede audit is een audit die door zekerheid toe te voegen bijdraagt aan de kwaliteit van de financiële verslaggeving", aldus Bik. De in het Green Paper genoemde elementen zijn volgens hem geen bestanddelen van kwaliteit, maar "drijvers van kwaliteit". "Een efficiënt proces, toegevoegde waarde voor de gecontroleerde organisatie, compliance... ze kunnen stuk voor stuk wel bijdragen aan de kwaliteit van de audit, maar ze maken geen deel uit van wat kwaliteit is." Een brede definitie, gevoed vanuit verschillende perspectieven, wijst Bik af. "Het beroep moet juist een duidelijke keuze maken."

Vanzelfsprekend

Zoals gezegd sloot ook de VEB zich daarbij aan. "Zekerheid toevoegen aan de financiële verslaggeving, dat is de belangrijkste factor", aldus Paul Koster namens de beleggersvereniging. Andere elementen zijn daaraan ondergeschikt. "Het is zonder meer van belang dat er allemaal regels zijn voor de manier waarop de accountant tot een goed oordeel over die verslaggeving kan komen, maar het volgen van die regels moet vanzelfsprekend zijn en kun je niet als een kwaliteit van de audit benoemen."

Dat de sector nu debatteert over 'definitiekwesties' komt volgens NBA-voorzitter Pieter Jongstra mede voort uit de wens 'een spa dieper te gaan' in het veranderproces, dat inmiddels drie jaar loopt. "Dan is het nodig fundamentele discussies te voeren", aldus Jongstra, die zei ook thema's als het verdienmodel op deze manier aan de orde te willen stellen. "En dat tezamen met alle betrokkenen. Dit soort discussies moet je niet binnen de sector houden, deze onderwerpen moet je met alle stakeholders bespreken. Ramen open."

Ziekenhuis

Een andere reden voor de huidige discussie ligt in opmerkingen van de Monitoring Commissie Accountancy, die constateerde dat "het voor velen onduidelijk is wat precies onder het kwaliteitsbegrip dient te worden verstaan". NBA-directeur Berry Wammes gebruikte bij het rondetafelgesprek een beeldspraak: "Als ik in een ziekenhuis informeer naar

de kwaliteit van een bepaalde arts en ik krijg als antwoord dat 'daarover verschillend wordt gedacht', dan bedenk ik mij geen twee keer en zoek een andere arts."

In aanvulling daarop zei Ad van Gils, voorzitter van PwC Accountants, dat daarom vooral gestreefd moet worden naar duidelijkheid. "Wat er ook is misgegaan, het komt er op neer dat er onduidelijkheid is gecreëerd over de vraag waar de accountant voor staat. Het is nu onze taak die duidelijkheid weer te geven", aldus Van Gils. "Als wij duidelijk kunnen maken waar de accountant voor staat, dan is dat een belangrijke stap op weg naar het herstellen van het maatschappelijk vertrouwen." Compliance "is een deugd", stelde Van Gils. Het naleven van voorschriften moet volgens hem vanzelfsprekend onderdeel zijn van een professionele vakuitoefening.

Het Green Paper werd in juni uitgebracht en ligt nog tot 1 oktober ter consultatie voor. Het rondetafelgesprek van 19 september maakte deel uit van die consultatie. Alle reacties worden verwerkt in een nieuwe versie – een White Paper – uitmondend in een voorgenomen beleidsstandpunt van de NBA.

Deel dit artikel

f in

GERELATEERD

NIEUWS | 13 oktober 2021

AFM: Rvc's bij accountantsorganisaties hebben impact, maar invloed verschilt

De raden van commissarissen (rvc's) bij oob-accountantsorganisaties hebben zeker impact, maar de mate van invloed verschilt. Dat komt mede door "uitdagingen" in... →

NIEUWS | 08 oktober 2021

Online bijeenkomst NBA over consultatiedocument Fraude en Continuïteit

De NBA organiseert in oktober twee Zoom-bijeenkomsten over het Consultatiedocument Fraude en Continuïteit in de Controleverklaring. De sessie van 12 oktober heeft... →

DISCUSSIE | Opinie | 05 oktober 2021

Cultuuromslag in accountancy, ongeacht de structuur?

Kun je een echte cultuuromslag in de controlepraktijk bereiken, in een structuur die versturende elementen bevat? Een aantal knelpunten op een rij. →

NIEUWS | 28 september 2021

NBA-werkgroep Continuïteit publiceert gids over continuïteitsbeoordeling

De NBA-werkgroep Continuïteit heeft de Continuïteitsgids gepubliceerd, bedoeld om accountants te ondersteunen bij de beoordeling van de continuïteit van ondernemingen. →

NIEUWS | 20 september 2021

Leen Paape: 'Beroep moet multidisciplinair worden'

Het accountantsberoep moet veel meer multidisciplinair werken en oppassen om niet overbodig te worden. Dat stelt hoogleraar corporate governance Leen Paape, in een... →
